

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Мета: охарактеризувати особливості підготовки перекладачів у провідних країнах Європи, вивчити особливості та основні відмінності.

Вступ. Відповідальна роль перекладача в сучасному суспільстві зростає так само, як і попит на послуги перекладу. В умовах посиленого попиту на послуги перекладу у світі збільшується кількість навчальних закладів, що проводять професійну підготовку перекладачів. Тому актуальним є питання вивчення досвіду особливостей професійної підготовки перекладачів у провідних країнах.

Основна частина. Професійна підготовка майбутніх перекладачів в університетах країн ЄС відбувається за двома основними типами освітніх програм: програмами повної вищої освіти з тривалістю навчання, зазвичай, 5 років та послідовним здобуттям ступенів бакалавра, магістра; магістерськими програмами. Перша схема підготовки переважає в більшості країн об'єднаної Європи (Німеччина, Австрія, Данія тощо). В інших країнах поширені самостійні магістерські програми підготовки перекладачів (наприклад, Франція, Велика Британія та інші). Після отримання диплома, маючи достатній рівень знання іноземної мови, можуть продовжити навчання для здобуття ступеня магістра з перекладу, що в майбутньому суттєво розширить сферу їхньої професійної діяльності (Полупанова, 2005, 35–37).

У нашому дослідженні (таблиця 1) зосереджуємо увагу на вивченні професійної підготовки перекладачів у Великій Британії, Німеччині та Франції – країнах-ініціаторах Болонського процесу, рушія, який активував

механізм реформування освіти в усій Європі, зокрема й в Україні.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика професійної підготовки перекладачів у провідних країнах Європи*

Показники	Велика Британія	Німеччина	Франція
Кількість закладів, які готують перекладачів	Більше 30	8	80 університетів і близько 300 вищих шкіл
Основні університети	Батський, Единбурзький Геріота Вотта, Лідський, Лондонський, Міддлсекський, Манчестерський, Шеффілдський, Суррейський, Батському та ін.	Університети Берліна, Бонна, Дюссельдорфа, Майнца, Гейдельберга, Гільдесхайма та Заарбрюкена	Університети Лілля, Тулузи, Ліона, Екс-ан-Провайса, Бордоіля, Гренобля), У Парижі «ESIT» і «ISIT» («Інститут управління та міжкультурної комунікації»)
Рівні освіти та терміни	базова вища освіта, що триває 3 або 4 роки. Після навчання в магістратурі впродовж від 1 до 2 років. післядипломна освіта	двоступенева система «бакалавр – магістр» з непослідовним, за яким бакалаврські й магістерські освітні програми не залежать одна від одної	три рівні, з отриманням диплому: 1рівень - 2 роки навчання диплом про загальну або про науково-технічну освіту. 2 рівень - 2-3 роки, диплом ліценціата, після диплом магістра. На 3 рівні відбувається поглиблене вивчення обраної спеціальності, видають диплом про спеціальну вищу освіту.
Розвиток	працює налагоджена	існує мережа	Є штаб-квартира

професії перекладачів і підвищення якості перекладацької роботи	мережа професійних асоціацій та об'єднань перекладачів	асоціацій та організацій перекладачів, які об'єднують фахівців перекладу в різних сферах	Міжнародної федерації перекладачів («Fédération Internationale des Traducteurs»), до складу якої входить понад 100 професійних асоціацій перекладачів із 55 країн світу, кількість членів федерації – більше як 80 тис. осіб
Особливості підготовки	для студентів перекладацьких спеціальностей передбачено річну практику або навчання за кордоном у країні, мову якої вивчають	загальнофілологічна освіта з двох іноземних мов, що доповнена семінарами з перекладу, уведенням до однієї з галузей спеціалізації (техніка, право, природничі науки, медицина, економіка) та із лінгвістичних і культурологічних дисциплін.	Проходження практики за кордоном для освітніх закладів Франції не завжди є обов'язковим. Тривалість, зміст і рівень освітніх програм у закладах освіти різні, залежно від того, які мови вивчають та на розвиток яких перекладацьких навичок вони розраховані.

* складена автором особисто на основі вивчення джерел Перхун Л. В., Сергєєва О. В. (2013), Скиба К. М. (2014).

Зазначені країни вирізняються високим рівнем підготовки перекладачів і мають потужні системи професійних перекладацьких організацій та асоціацій. Окреслені вище тенденції перекладацької освіти у Великій Британії, Німеччині та Франції поширені в інших країнах ЄС, оскільки в умовах багатомовного співтовариства перекладачі відіграють

одну з ключових ролей у забезпеченні міждержавної комунікації.

Висновки. Перекладацька освіта Великої Британії є чітко структурованою, рівневою, має широкий спектр можливостей для ступеневої підготовки та післядипломної освіти перекладачів. Система підготовки перекладачів у Німеччині узгоджена зі ступеневою підготовкою фахівців у межах Болонського процесу, ґрунтована на компетентнісному підході. Розташована у Франції штаб-квартира Міжнародної федерації перекладачів («Fédération Internationale des Traducteurs») має за мету – популяризацію перекладацької професії, захист прав і свобод перекладачів, покращення умов праці фахівців сфери перекладу, просування досліджень у галузі теорії та практики перекладу, професійна підготовка перекладачів нової генерації.

Швидка зміна парадигми перекладацької діяльності перекладачів у Єврозоні пов'язана з такими чинниками впливу на неї, як світові глобалізаційні та інтеграційні процеси, наявність великої кількості міжнародних організацій на теренах Європи, розвиток новітніх інформаційних технологій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Перхун Л. В. Особистісно орієнтована концепція Французької школи. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. 2010. № 2. С. 157-162. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2010_2_30.
2. Полупанова Е. Инновации в высшем образовании западных стран: организационный уровень. Alma Mater. 2005. N 3. С.35-39.
3. Сергеева О. В. Практична підготовка перекладачів в університетах Великої Британії. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2012. Вип. 1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_1_18.

4. Скиба К. М. Професійна підготовка перекладачів у країнах-учасницях Болонського процесу. Педагогічний процес: теорія і практика. 2014. Вип. 4. С. 80-86. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2014_4_20.